

AKTUALNO Vprašanje

V tovarni »Plamenec v Kropi« porabijo za kurjenje žarilnih kotlov letno okoli 450 m³ bukovih drv. Kljub temu, da jih je na Jamniku in okoliških vaseh dosti, jih »Plamenec« dobiva od Kmetijsko-gozdarskega poselstva iz Kočevja. Tovarna »Plamenec« se je pred nedavnim obrnila na KZ Podnart s prošnjo, da bi jo le-ta oskrbovala z drvmi, ki bi jih nakupovala pri okoliških kmetih. Na posvetu z zastopni-

kom KZ Podnart so ugotovili, da tega ni moč uresničiti, čepravno je v okolici dovolj suhih drv. — Kmetje smejo namreč prodati drva po 2500 din za m³ (pri tem pa plačajo sami gozdne takso in ostale obveznosti ter prevoz). Zato kmetje prodajajo tistim, ki lahko plačajo drva po tej ceni, ker pravijo, da so upravičeni prodajati kvalitetna drva po taki ceni, če predhodno sami plačajo gozdno takso.

C. R.

KRANJ, 4. FEBRUARJA 1957

LETNO X. — ST. 10 — CENA DIN 10.—

Glas Gorenjske

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

Jesenice v prahu in dimu

Jesenice in bližnja okolica, predvsem pa prostor neposredno okoli Zelezarne, je vedno prekrita z dokaj opazno plasti prahu. Prebivalci Jesenice in okolice se vse pogosteje pritožujejo, da je zrak, okoliš še v zadnjih dveh mesecih, neznen. V hišah, ki so v bližini Zelezarne, ne morejo zaradi prahu nikdar dovolj prezračiti stanovanj. Zdravniški pišejo v kartotekе iz dneva v dan več obolenj pri dojenčkih, mladini in odraslih.

Zakaj? V zadnjih desetih letih se je jeseniška Zelezarna zelo razširila. Zgradili so kauperje, prizne peči, nove generatorje itd., niso pa skrbeli, da bi istočasno montirali tudi zaščitne naprave. Delavci, prebivalci Jesenice in okolice, vse bolj čutijo, koliko škode povzročata prah in plin, ki izhajata iz dimnikov. Samo iz visokih peči, ki jih kurijo s koksom, uhaja dnevno okoli 48 ton prahu, 10 ton prahu pa napolni ozračje pri izgorevanju koksa v ostalih pečeh. Posebna komisija, ki je skupno s CHZ pregledovala stanje, je ugotovila, da je v ozračju zaradi izgorevanja premoga dnevno 16 ton števolevga dioksida. Te številke vzbujajo prav govor upravičeno bojanje, saj moramo upoštevati, da je ozračje iz dneva v dan bolj nasičeno s prahom in škodljivimi plini.

Posestice vsega tega zastrupljanja se delno že kažejo. Gospodarska škoda je v zadnjih desetih letih, po ocenah strokovnjakov, dosegla že dragocene milijone. Aida na primer že nekaj let sploh ne obrodi. V okolici Jesenice, Javornik in Koroška Bela je 7511 dreves obrodilo le 50%, 5% dreves pa je sploh popolnoma uničenih. Prav tako se je umanjšal donos krmnih rastlin za okoli 20%. V krajih Hrušica, Blejska Dobrava in Potok je uničeno 2% sadnega drevja (114 dreves), skupna vrednost uničenega drevja v vseh teh krajih pa bi znana v zadnjih desetih letih samo zaradi zapraševanja 16,745.780 din. Približna škoda v obeh okoli-

ših pa presega 132.250.000 dinarjev. V teh zneskih je upoštevana samo škoda, ki nastaja zaradi zastrupljanja. Če bi upoštevali še škodo, ki jo povzročajo plini, bi po mnenju nekaterih strokovnjakov ta številka narasla za več kot trikrat. Hudo škodo pa trpijo tudi poslopja. Ugotovili so, da škoda zaradi plinov v prahu dosega 72,5% letne amortizacijske vsote, če vzamemo, da se stavbe amortizirajo v 50 letih.

Pri vsem tem pa še vedno nismo upoštevali — ljudi. Posledice zastrupljanja le-ti že občutijo, pričakujejo pa, da se bodo čez čas pokazala še vse hujša obolenja. Izdatki za zdravstvene usluge so v jeseniški občini v primeru z ostalimi kraji največji. Vedno pogosteje so vnetja nosilnih služnic, grla, sapnika, več je kroničnih in akutnih kožnih obolenj, predvsem ekscemov, dojenčki postajajo rahični itd.

Zelezarna sicer že dlje obljubila, da bo zaščitne naprave uredila, vendar je bolj ali manj ostalo vse pri obljubah. So ljudje res samo številke? Cistilne naprave za te peči, ki jih ponekoli v inozemstvu že imajo, bi veljale okoli pol milijarde. Razen tega pa problem ne bi bil niti v celoti rešen. V Jugoslaviji namreč nimamo metalurškega premoga in rude, vsa naša ruda vsebuje velik odstotek žvepla.

Zelezarna je sicer naredila zaščitne naprave za zgornje dele, vendar se bo s tem zboljšalo le stanje v okolici Jesenice, v neposredni bližini pa bo zapraševanje še enako.

Torej Jeseničanom še kar grozi prah in plin? Do kdaj še?

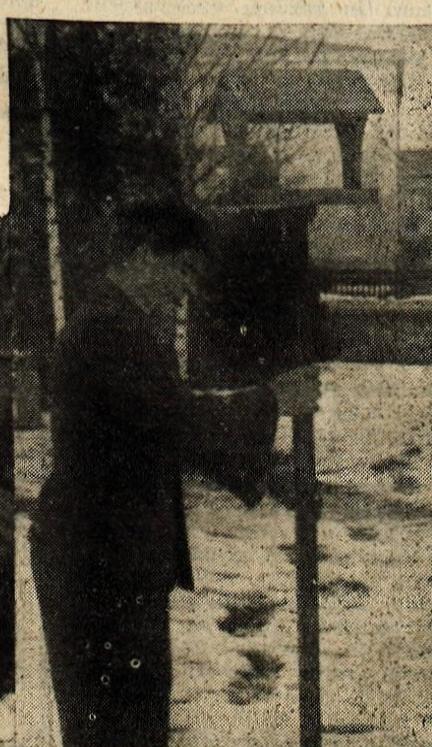
Ker ni pravega odziva iz Zelezarne, ker le-ta ne kaže pravega prizadevanja, je Občinski ljudski odbor sklenil:

Zgornje zaščitne naprave morajo biti gotove do 15. februarja, spodnje v treh mesecih, zaplinjevanje pa mora biti onemogočeno do konca leta.

Lj.

V PETEK SO BRANJEVKE NA TRGU V KRANJU NUDILE JAČKA ŽE PO 18 DINARJEV KOMAD (slika spodaj). — DELAVCI »KOMUNALE« POSTAVLJAJO HISICE ZA KROMO. ŠKODA, DA SE NISO ZE PREJ SPOMNILI (slika desno)

V SЛИKI IN BESEDI

»Plamenec« pa posestnikom ne sme plačevati drva po tej ceni, če pa jih posestniki dajo Kmetijski zadrugi, morajo plačati še tako imenovano zadružno »maržo. Zato pa dobiva »Plamenec« drva s Kočevskega po 3500 din kub. meter, zraven pa plačuje še prevoz; po drugi plati pa Jamničani vozijo drva skozi Kropo mimo »Plamenca« v druge kraje. Ali takega navskrbišnega prevažanja, ki po nepotrebnem obremenjuje transportna sredstva in zvišuje cene, res ni moč odpoviti.

C. R.

Nezakonita delitev stanovanj v Radovljici

činski odbor sporazumno s stanovanjsko komisijo. To soglasje stanovanjske komisije pa ni bilo nikdar dano in ga tudi ni nihče zahteval.

Ni namen tega prispevka, da prejšnja pravilnost in pravčnost omenjene razdelitve stanovanj po uslužbenih občinah. O tem naj odločajo organi, ki so za razdeljevanje stanovanj poklicani in pristojni. Ne bo pa odveč omeniti, da je bilo med drugim stanovanje v novem bloku rešeno tudi osebi, katera je vložila prošnjo za dodelitev stanovanja šele 14. 6. 1956 in je do sedaj stanovala s 4-člansko družino v stanovanju, obstoječem iz dveh sob, kuhinje, vseh potrebnih pribitki, v skupni izmeri 66.50 kvadratnih metrov, da nì bil nihče vpisan v seznam pričakovalcev ter je prišlo do vselitve brez predpisane kolavljacije. Vsa ta zamenjava za »boljše stanovanje« je bila opravljena v času, ko se nekateri delavci, ki imajo že nekaj let vložene prošnje, še vedno brez stanovanja. Tako n. pr. delavca Z. F. in K. J. stanujeta s 4-člansko družino v sobi brez kuhinje, N. M., ki boleha na TBC, pa stanuje s 5-člansko družino v podstrenem stanovanju.

Se o višini najemnine. Novozgrajeno stanovanje v novem bloku stane 4 milijone din, medtem ko je najemnina nerazumljivo določena na izredno nizek znesek, povprečno 2000 din. Če računamo živiljenjsko dobo takšega stanovanja na več na 80 let, bi najemnina v teh letih znesla skupaj le cca 2 milijona din, t. j. polovico dejanske cene stanovanja brez ostalih dodatnih delpačil, kot so vzdrževanje stanovanja, obresti in podobno. Splošno je znano, da plačujejo najemnino v Radovljici (Letoviški kraj) za stanovanja ostali najemniki, ki stanujejo v nepričerni slabši in starih stanovanjskih hišah, približno v isti višini.

Drobni stavki

Tokrat smo zabeležili kratek povzetek in sklep iz razprave delavskega sveta tovarne »Plamenec« Kropa, ki je zasedal v četrtek, 31. januarja.

Direktor Lenart Petrač: Tudi v našem podjetju se je pokazala potreba po »svetovalcu za organizacijo delavcev« in proizvodnji še vedno pomajkljivosti. V podjetju imamo že pripravljen osnutek organizacijske sheme, ki ga bomo proučili na prvem sestanku kolegija.

Cian UO Jernej Dermota: Svetovalec organizacije dela v našem podjetju ni potreben, ker morajo taka dela opravljati vodilni uslužbenci.

Cian DS ing. Janez Smitek: Akcija za izboljšanje organizacije dela, ki smo jo pričeli lani, je imelo doslej v našem podjetju popolnoma svojstven značaj. Iz dosedanjih poskusov se jasno vidi, da v »Plamenecu« ne gre v prvi vrsti za izboljšanje organizacije, ampak za ustvarjanje izjemnega položaja posameznika, za položaj »organizatorja«, ki bi bil izven vodilnih uslužbencov, pa bi bil kljub temu nad njimi, itd.

Direktor: Mislim, da zavajanje članov DS z neresničnimi očitki ni uместno.

Slep: UO naj osnuje 5-člansko strokovno komisijo, da bo sestavila organizacijsko shemo in jo predložila DS na vpogled.

R. C.

naš razgovor

S kurirsko torbo po gozdovih

Že več kot deset let je minilo, kar je Boris Praprotnik - Pavle s Potok skoro vsak dan hodil z Javorniških rovt na Koroško in nazaj. Največkrat je sredi zime s kurirsko torbo grazil po visokem snegu čez Karavanke in prenasel partizansko pošto. Zaupalci so mu, vedeli so, da bo Pavle gotovo prinesel pošto, da se bo s svojo iznajdljivostjo že nekako pretokel skoz zasede.

Pavle se še dobro spominja tistih dni, ve, kako so se zbirali prvi partizani okoli njegovega doma, kako je opozarjal na nevarnosti ilegalcev, ki so se zadrževali v Cimpkovi hiši.

Kmalu je bil ranjen v desno nogo.

»Celo noč sem potem še z ra-

njenogogo hodil, da sem prišel do prve hiše,« je zamišljeno povedoval. Cevelj je bil poln krv, lotevala se ga je vrtoglavica, pa vendar se je »izmazal«. Leta 1944 ga je krogla zadela še v levo nogo. Vendar se tudi tega ni ustrasil, vztrajal je in se ponosen vrnil ob osvoboditvi domov.

In kako živi tovarš Praprotnik sedaj?

Invalid, je in se je zaposlil kot vratar pri jesenški Zelezarni. Razen spominov na tiste junijašne dni boja, hrani tudi dve odlikovanji za hrabrost in zaslugo za narod II. in III stopnje.

Pred dnevi so ga obiskali tuji njegovi tovariši, član. Okrožnega odbora Zveze borcev iz Kranja.

Spominjali so se skupaj prejšnjih dñi v gozdovih in — lučica v Pavlovi lovski kočici, ki si jo je sam zgradil, je gorela še pozno v noči...

Lj.

TE DNI PO SVETU

● Kot poročajo iz Port Saida, je prispelo včeraj v Egipt okoli 480 brazilskev vojakov kot pomoč četam Organizacije združenih narodov, ki se mušijo v Egiptu. Sedaj je število vojakov, ki pripadajo policijskim silam OZN preko 6 tisoč ljudi. Največ je Indijcev, in sicer 940, nato pa Jugoslovjanov — 740. Kot zatrjujejo, je sedanje število čet OZN popolnoma zadovoljivo, saj predstavlja dve operativni brigadi.

● Devetintrideset delegacij Ekonomsko-finančnega komiteja Organizacije združenih narodov je včeraj predložilo resolucijo, na podlagi katere naj bi ustanovili posebno komisijo, ki bi pripravila statut za organizacijo sklada za pomoč gospodarsko nerazvitim državam. Resolucijo je podprla tudi Francija, zanjo se je tudi izjasnila Sovjetska zveza, vendar je predlagala, naj bi bil ta sklad v začetni fazi bolj minimalen. Vendar tega predloga niso sprejeli in so bile delegacije komiteja mnenja, da morajo zmanjšati najmanj 200 milijonov dollarjev. Ena tretjina tega sklada bi morale prispevati Združenim državam Amerike. Toda, dokler le-te ne bodo pristale na to, bo tudi sama ustanovitev sklada precejšnje vprašanje.

● Iz Madžarske poročajo, da je zunanje ministrstvo LR Madžarske obvestilo generalnega sekretarja Organizacije združenih narodov Daga Hammarskjölda, da nameravajo pri Evropskem sedežu OZN v Zvezni, zlasti pa njeni ekonomski komisiji dodeliti stalno madžarsko delegacijo. Le-ta naj bi v prvi vrsti tesno sodelovala z ekonomsko-financo komisijo.

● Radio Budimpešta poroča, da so na pobudo državljani varnostni organi notranjega ministrstva Madžarske opravili pregled študentskih domov, kjer so našli precej skritega orožja ter druga diverzantska materiala. Kot zatrjujejo, so arretirali nekaj študentov, ki so pripadali kontrarevolucionarnim silam na Madžarskem.

● V Ljubljanski republiki Romuniji so ile včeraj ves dan volitve v veliko Romunsko narodno skupščino. Ker so se volitve končale šele ob poleti, ne moremo še posredovati točnih izidov volitev.

Na listi, ki jo je predložila demokratska fronta, je 437 kandidatov. Poročajo iz Bukarešte, da je na večini volišč v Romuniji glasovalo že okoli 50 odstotkov volivcev. Sodijo, da bo pretežni del volivcev volil do 17. ožujka do 18. ure in bodo tako praktično volitve že takrat zaključene.

● V neposredni bližini New Yorka se je sinoči posrečilo letalo z 90 potniki. Ubitih je bilo 20 ljudi, 37 pa ranjenih. — Vzroki nesreče še niso znani.

● Na Cipru je še vedno zelo »vroček«. Tudi sinoči so v bližini Nerengarije na Cipru, ubili nekega britanskega vojaka.

● V taberniku južno-vietnamske armade v sajgonškem predmetju je nastala močna eksplozija streliča. Več ljudi je bilo ranjenih. Gmotna škoda pa je bila zelo velika.

● Ceylon, Grčija, Liberija, Nepal in Sirija se predložili skrbniškemu odboru Generalne skupščine Organizacije združenih narodov resolucijo, ki predlaga ustanovitev posebne komisije. Ta naj bi poleti proučila gospodarske, socialne in prosvetne razmere v prekomorskih področjih tistih dežel, ki so jih pred kratkim sprejeli v OZN. Komisija naj bi po tem poročala Generalni skupščini na njenem prihodnjem zasedanju.

IZDAJA CASOPISNO ZALOZNISKO IN TISKARSKO PODVETJE »GORENJSKI TISK. / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJNA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNISTVA ST. 476 397 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOCI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROCNINA 800 DINARJEV, MESECNA 50 DINARJEV

**5.
P
O
N
E
D
E
L
J
E
K**

TO PA ŽE NI BIL MOJ SINI

Stvar se je ponovila že nikoškakrat. Le eno značilnost ima vselej: vsakokrat se primeri drugim in jih s svojo živiljenjsko novostjo popari. Tisti, ki jih dogodki prehite, so starši; stvar pa, ki jim je tuja — vsaj v večini primerov — pa je zorenje njihovih otrok.

Tri leta je spremjam dijačinkjo kot njen razrednik. Domisljam si, da jo precej poznam: mnogo bolje kakor njen starši. Bil je srečen trenutek — zamjno nesrečnejši biti ni mogel — ko sem jo našel sredi največje razdrojenosti. Vzrok sem sluštil: njena izpoved ga je potrdila. Deklica je zapustila svet iger in brezkrbnega veselja; ko bo prehodila pot, na katero je stopila, bo zrelo dekle. Ze več kot trinajst let je stara; ustrašil sem se, da je moralna prvi, najtežji del te poti prehoditi — ne brez nadzorstva, ampak brez pomoči. Obzirno sem opozoril mater na težave, v katerih se je znašla njena hčerka.

»Dajte no, lepo vas prosim, saj vendar vidite, da je še otrok! Le malo bolj trmasta je, to je vse!«

Poi leta je preteklo. V šoli še vedno verjamemo v svojo dijekino, ker vemo, da je vse, kar zdaj preboleval, nujno. Ko se ji bo motno obzorje razbistri, bo spet vse dobro in bo veden, kaj hoče. — Tudi mamica je nima več za otroka; ona je celo obupala nad hčerkjo. Pred šestimi meseci jo je proglašala še za otroka, zdaj bi verjela vsaki nešlanji in iz trte zviti čenči. Pri vsem tem pa materi niso neznami zakoni človekovega razvoja. Le to ji menita ne gre v glavo, da se mora tudi njeni edinku ravnat po teh zakonih.

Te stvari smo obravnavali tudi na sestanku s starši. Ko sem omenil starost v zvezi z začetkom predpubertete, je neka mamica zadovoljno vzduhnila:

»No, za mojega se mi potem še ni treba batiti! Zelo mi je žal, da vas moram razočarati; tu v žepu imam ljubezensko izjavo vašega sina, namenjeno njegovim simpatijam!«

»To pa že ni bil moj sin; kaj takega on ne bi nikdar storil!«

Nisem hotel ostati na laži; l'stek sem ji od daleč pokazal, da je prepoznała pisavo. Potem pa se je začelo: zakaj ga ne kaznujemo, zakaj ne kaznujemo tudi »njega«, čemu ne raziščemo te »grdobje« in ne ugotovimo »krivev« itd. Kaj ni vredno to prem'sliti: starši zahtevajo kazen za svoje otroke, ker so se v njih začela porajati najplemenitejša človeška čustva? Ali je res tako težavno narediti v spominu korak nazaj in se spomniti časov, ko smo bili sami trinajst, štirinajst, petnajst let stari? Morda ta mamica ali omi oče res ni pisal pisem; če pa se ne spominí prav nobenega čustvovanja iz te dobe, pa je ali lažnik ali pa je bil njegov razvoj nekoliko počasnejši. Začak potem našim otrokom kritati pravice, za katere smo bili sami nekoč prepričani, da jih imamo!

Ne, dragi starši, ni vprašanje, kako to preprečiti, temveč kako usmeriti na zdravo, pravo pot. Ta je dolga in nešteto križpotij je pred ciljem. Ali jim bomo znali v pravem trenutku pomagati — samo pomagati, ne pokazati! — najti pravo pot? Popotnik je utrujen; vzpodbudna beseda o pravem času bo okrepčilo, ki mu bo vrnilo pogum. Ne tako, kot je obljudila prej omenjena mati.

»Teko ga bom pretepla, da bodo cunje z njega letete!«

Da, če hočete, da se vam bodo srca vaših otrok zaprla, potem — no, potem lahko ravnate tudi tako... Toda tega menda vi nočete, kajne, da ne?

LJUDJE IN DOGODKI
OKROG OBISKA PREDSEDNIKA TITA V ZDA

Tako v ZDA kot v Jugoslaviji so že pred dvema mesecema objavili vest, da so se začeli razgovori o možnosti obiska predsednika Tita v ZDA. Jugoslavská javnost je z zádovoljstvom sprejela to novico, prav tako pa tudi večina naprednih in trezno mislečih krogov v Ameriki. Ameriški zunanj minister Dulles je meseca decembra izrazil prepričanje, da bo ta obisk izredno koristen za obe strani, isto misel pa je pretekli mesec potrdil sam predsednik Eisenhower, ko je dejal: »V zadnjih 4 letih sem sprejel 43 državnih poglavarjev, predsednik vlad ali vsaj visokih predstavnikov, ki so prišli v ZDA, da obišejo ministra zunanjih zadev ali mene osebno zaradi nečesa važnega, kar zadeva njihovo in našo deželo. ... ti obiski med državnimi poglavarji in šefi vlad pomenijo eno od poti za uresničenje velike naloge... Ta naloga je sestovni mir.«

To Eisenhowerjevo mnenje je docela istovetno jugoslovanskemu. V duhu ideje sožitja in krepitve miru v svetu je tudi jugoslovanska vlada privolila v razgovore o obisku predsednika Tita v ZDA. Tega mnenja pa niso nekateri reakcionarji krogli v Ameriki. Ti so zato začeli z ostro, sovražno gonjo proti

Jugoslaviji, proti njeni socialistični ureditvi, neodvisni politiki in proti osebnosti predsednika Tita. Te kroge jugoslovanske javnosti že precej dolgo in zelo dobro pozna. To so isti ljudje, ki so nasprotivali vsaki pomoči naši državi, ki so si vedno prizadevali, da bi našo neodvisnost spremenili v pripelek zahodnega blega, ki so ob vsaki priložnosti, ker se jim njihove namere niso posrečile, izpričevali svoje strupeno sovražstvo do Jugoslavije.

Nekateri kongresni možje in del ameriškega tiska so se spustili globoko na raven prostorskog psovanja, hkrati pa so začeli tudi z določenimi akcijami, ki naj bi ponizale jugoslovansko delegacijo in jugoslovansko državo. Predlagali so med drugim, naj bi obisk predsednika Tita skrjal na tri dni namesto predvidenih 14, naj bi umetno podaljšali odmor ameriškega kongresa in tako onemogočili predsedniku Titu, da govoriti v njem, naj bi ukinili vsa finančna sredstva, določena za sprejem tujih državnikov, če gre za obisk predstavnikov katerekoli »komunistične« dežele in tako dalje. Newyorški župan Wagner pa je izjavil, da ne misli sprejeti predsednika Tita in mu izkazati dolžne časti ob njegovem prihodu, zato ker je »ko-

munist in »protireligiozen«. Svojo »grožnjo« je Wagner že uresničil proti saudskemu kralju, ki se prav zdaj mudi v ZDA, in tako povzročil neljub diplomatski incident, ki meče kaj čudno luč na ameriško gostoljubnost in pravila najobičajnejšega vljudnega obnašanja.

Dobro vemo, da prihaja taka protijugoslovanska gonja samo iz določenih krogov in da nima zato nič skupnega z dejanskim ameriškim javnosti, niti z uradnim stališčem ameriške vlade. Vendar je jugoslovanska javnost upravičeno začudena, da ameriški uradni krogi dopuščajo tako gonjo, ne da bi vsaj omejili od nje. To je tembolj čudno, ker so bile ZDA tiste, ki so predlagale obisk predsednika Tita in tako pokazale, da jim je prav toliko do skupnega srečanja kakor Jugoslaviji.

Seveda je v takih pogojih težko govoriti o prijateljskem obisku. Našega obiska v ZDA nismo vsljevali in zato noben pošteno misleči Jugoslovjan ne more dopustiti, da bi njegovega najvišjega predstavnika zasilil na tak način med prijateljskim obiskom v drugi državi. Ce do obiska torej ne bo prišlo, si bodo morali krivido za to pripisati tisti, ki so s sovražno gonjo prispevali k njegovi odpovedi.

Ne zanikamo, da obstajajo precejšnje razlike med uradnim ameriškim in jugoslovanskim gledanjem na posamezne probleme mednarodnega razvoja. Vendar pa to ne more biti vzrok za nasprovanje srečanju dveh državnih poglavarjev, nasprotno, prav to je najboljši razlog, da so medsebojni stanki dejansko nujni. — Sam Eisenhower je te dni izjavil, da »ni mogoče prispeti le z ljudmi, s katerimi se strinjam.« Nujno je, da so med dvema državama, ki sta resnično neodvisni, tudi razlike v stališčih. — »Vsak človek ima pravico povedati svoje mnenje,« piše časopis »Washington Post«, »toda nedostojen pritisk Kongresa ali zasebnih skupin ne bo spremenil Titove politike.« To ni osamljeno mnenje. Po našem odločnem odgovoru je čedalje več glasov med razsodnimi ameriškimi ljudmi in tiskom, ki obsojajo neodgovorno početje nekaterih reakcionarnih krogov. Taki sovražni izpadi sicer ne morejo omajati želje jugoslovanske javnosti in vlade za čim tesnejšimi in iskrenejšimi odnosi z ZDA, lahko pa znatno škodujejo ugledu zunanje politike ameriške vlade in diskreditirajo njeni prizadevanja za okrepitev miru v svetu.

POKLONILI SO SE SPOMINU NARODNEGA HEROJA MATIJA VEDNIKA

V soboto zvečer so se Jeseničani poklonili spominu 13-letnice smrti heroja Matija Verdnika-Tomaža. Pred spominsko ploščo na Verdnikovih hiši v Podmežakli se je zbral le stevilno herojevih soborcev, članov ZB in Socialistične zveze. U.

V soboto zvečer so se Jeseničani poklonili spominu 13-letnice smrti heroja Matija Verdnika-Tomaža. Pred spominsko ploščo na Verdnikovih hiši v Podmežakli se je zbral le stevilno herojevih soborcev, članov ZB in Socialistične zveze. U.

Nekaj dni že jasno in sončno vreme, v drugi polovici tedna snežne padavine. Kasneje obuten padec temperature.

POZAR V GORENJSKI PREDLINICI

V soboto ob 13.30 uri je prišlo v Gorenjski predilnicu v Škofiji Loka do manjšega požara. Iz stroja se je namreč utrnila iskra, ki je zanetila prejo. Na takojšnjo intervencijo delavcev je bil požar udušen, še predno je prišlo do večje škode.

... in IBI

V soboto popoldne ob 16. uri je v tovarni IBI v Kranju nenadoma izbruhnil požar na tkalškem stroju. Požar je povzročilo segretje ležajev. Delavci so požar ugasiли.

USTANOVITEV POKRAJINSKEGA MUZEJA

Čeprav ima Gorenjska razmeroma bogato zgodovino delavskega gibanja in NOB, doslej ni imela tovrstnega osrednjega muzeja, kot ga imajo že v mnogih drugih okrajih. To vrzel naj bi zapolnil sklep, ki ga je okrajinji zbor OLO sprejel na seji 2. t. m. S tem sklepom je ustavljena Pokrajinski muzej za Gorenjsko v Kranju. Muzej bo zbiral podatke o NOB, delavskem gibanju in razvoju proizvodnih sil na Gorenjskem. Zbrano gradivo bo prikazovalo tudi na razstavah. NA JESENICAH BODO GRADILI NOVO SOLO

Na seji Občinskega ljudskega odbora Jesenice, ki je bila pretekli četrtek na Jesenicah, so razpravljali o zapravištvu Jesenic in Širnjanu škodljivih plinov. Sprejeli so sklep, da bodo predvidevno že v aprili začeli graditi novo šolsko poslopje na Jesenicah. Dalje so govorili še o predlogu o razdelitvi osnovnih sredstev podjetja »Grosist« z Jesenicem ter o raznih organizacijskih vprašanjih.

OBLO KRAIN RAZPRAVLJA O UREDITVI CESTNEGA OMREŽJA
V četrtek, 31. januarja, je Občinski ljudski odbor Kranj razpravljal o predlogu za ureditev cestnega omrežja v Kranju (razbremenitev Koroške ceste, ublažitev Jelenovega klanca itd.). V zvezi s tem je bilo sklenjeno, da se naroči idejni zazidalni načrt za področje »Beksel« in »Zulterija«. Začasna izpeljava zvezne ceste Ljubljana-Jesenice je predvidena po Jelenovem klancu in dalje za sodičem, gimnazijo in Bežkovo vilom. J.

SPOMIN NA DJOKA

Pred dvanajstimi leti, 26. januarja 1945, je na Pedrojem padel Jože Selan-Djoko. Bil je eden prvih aktivistov na Blejski Dobravi, ki je deloval v trojčkah in bil povezan z organizatorji upora na jeseniškem območju. Za njegovo delovanje je kmalu izvedel okupator, zato so ga že v letu 1941 odpeljali v begunjske zapore in od tam v delavsko taborišče Kraut. Ko se je leta 1942 vrnil, je nadaljeval delo za Osvobodilno fronto. Zbiral je demarne prispevke hrano, orožje itd. Bil je dober propagandist. V NOV je stopil 23. aprila 1943, kjer je opravljal odgovornine in težke naloge. Dne 26. januarja 1945 je bil izdan skupaj s svojim tovarišem. Taborišče so napadli Nemci in Jože je v boju z njimi padel. J. K.

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

Iz zgornje hiše je prinesla naročaj ponošene obleke. Boljšo je shranila v skrinjo, menila je, da bi jo brat utegnil potrebovati. Bil je visok in suhijat, skoro tak kot oče, samo v ramenih bi mu bila zdaj še preširoka, toda z leti se bo fant naredil. Ob slovesu mu je dala očetovo črno suknjo z žametnim ovratnikom in zaviki, nič mu ni bila prevelika.

Berači so jo obstopili in, da jih bo obdarila. Ana je razgrnila vsak kos posebej in si ga še enkrat ogledala. Ogleđovala je obnošene gosposke suknjiče, podložene hlače, televiške in srajce, ki jih je pokojni oče nosil, ko je žebolehal. Skoro sram jo je bilo, da ne more dati česa boljšega. Kakor bi se hotela opravičiti, je pri vsakem kosu posebej menila, da je še dober, malo obnošen, pa tudi skrbno opran, zato naj se nihče ne boji, da bi nalezel bolezen. Berači so ji jemali obleko iz rok, potem pa so se kar vpričali, kdo je dobil več in boljše. Hrupo so zamenjavali med seboj. Ko se jih je odkrižala, je naročila hlapcu, naj zapreže saxy. Namenila se je k stricu Filipu v Železnike.

Pred odhodom je prišel k njej stric Miklavž. Zjutraj je bil pri zadušnici, zdaj pa se je že preoblekel. Stal je pred njo, močno postaran, beden, v obnošeni delavnški obleki in se ji je zasmilil, čeprav ves teden po očetovi pogrebščini nista govorila več kot za potrebo. Še tega mu ni povedala, da je končno le oddala vigenc Dominiku.

„Mislim, da bi začeli spet delati,“ je rekel Miklavž.

Ana je globoko zajela sapo, le nerada mu je odgovorila: „Nimam denarja, da bi plačevala delavce. Ko pride Dominik, boste začeli delati.“

„Torej te je Zgonc le pretental,“ je zamrmral Miklavž.

Razjezila se je. „Kaj me je pretental! Oddala sem mu, da ne bo stalo prazno. Alešu je bilo tudi prav.“

„Fant ne ve, kaj je zanj dobro. Čemu mu je bilo treba nazaj v šole? Doma naj bi bil ostal! Čepel bo pri bukvah, Zgončev bo pa bogatel iz njegovega. — Koliko pa je dal starci?“

„Tristo.“

Starcu je planila rdečica v lica. „Tristo — za spodnjega? Ali veš, da je v njem prostora za dvajset delavcev? Če dobi le dva delavca, bo imel dobiček!“

„Koliko pa bi morala zahtevati?“ je negotovo vprašala Ana.

„Tja...“ Tudi stric Miklavž ni vedel, koliko bi moral Zgonc plačati. „Če bi imela lastne delavce, bi lahko zaslužila petkrat, desetkrat toliko,“ je rekel naposled.

„Saj imamo še zgornji, veliki vigenc. Lahko začnemo na svoje,“ je čež čas menila Ana.

„To imaš pamet!“ se je obregnil stric. „Zgonc bi ti pobral kupce pred nosom. V enem vigencu ne moreta delati dva gospodarja.“ Jezno se je obrnil. „Babe imate dolge lase, pa kratko pamet. Naredila si po svoje, mene nisi vprašala, tudi poslušala me nisi. Jaz bom pa šel, kakor sem rekel. Dominiku ne bom delal.“ Zdelo se je, da ga skrbi misel, kam naj se dene.

„Nikamor ne boste šli,“ je nejevoljno rekla Ana. Jezila jo je ta res z vigencem. Morebiti se je res prenagnila. Toda Zgonc ji je denar kar vsilil... Jezna je bila na Zgonca, jezna tudi na Miklavža, zato je rezko dejala: „Vi bi že delali, kdo bi pa prodajal? Spet bi šlo tako kot zadnje čase, to pa je slabše kot nič.“

„Jaz bi prodajal,“ se je ponesel Miklavž. „Ne misli, da ničesar ne znam!“

Kaj bo z eno največjih turističnih zanimivosti na Gorenjskem?

Slap Peričnik vsako leto nižji

Visoko pod Vrtaško planino izvira sega njihov društveni okvir in da bi Peričnik. V divjih brzicah se prebija do navpične pregrade, ledeniškega konglomerata, skozi katerega si je izsilil ozek prehod, da je potem v dveh slapovih zgrmela voda v globino.

Medtem ko je zgornji slap skrit in ga opazi lahko samo tisti, ki ve zanj, pa je spodnji 52 m visok in zaradi svoje veličastnosti ena najlepših turističnih znamenitosti na Gorenjskem. Ze nekaj let pa slap izgublja na svoji višini:

voda je izlizala korito in prodrla do mehkejše plasti konglomerata, v katerega prodira vedno bolj in bi moral slap obrniti v korito, skozi katero je padal pred letom 1926, sedanje korito pa zalili z materialom, ki bi ga voda ne razjedala.

S tem problemom se je na svoji seji dne 27. januarja ukvarjal upravni odbor Turističnega društva Dovje - Mojstrana. Odborniki pa so lahko samo ugotovili, da tega problema s svojimi skromnimi sredstvi pač ne morejo reševati. Od 22.000 din, kolikor je imelo društvo v letu 1956 dohodkov (od gostišča), je porabilo polovico za čiščenje cest, polovico pa za pleskanje javnih klopi. Letos nameravajo urediti okolico Peričnika in kopališča v Mlinici, samega slapa pa se ne nameravajo lotiti. Mnenja so, da to delo pre-

Kakorkoli že: dejstvo je, da domače Turistično društvo brez dotacij tega problema ne more rešiti. »Korito Peričnikovega slapa pa je vedno globlje in dalj ko bomo čakali, večji bodo stroški,« pravi tov. Tolar, predsednik TD Dovje - Mojstrana.

Znameniti turisti so trdili, da je dolina Vrata najlepša alpska dolina. Nemalo zaradi Peričnika. Ta je zdaj v nevarnosti. Upajmo, da jo bodo odgovorni ljudje pravočasno odstranili.

J. S.

Dober dan želim!
Ne ustrašite se!

Tako se ogliši dimnikar ponavadi vsak drugi petek v mesecu pri vseh strankah.

In kot nalašč! Štedilniki so takrat skoraj vedno topli. (To zlasti sedaj, pozimi!)

Prenekaterikrat se gospodinju hudojejo nanje. Dostikrat neupravljeno, saj se dimnikarji res potrudijo, da čim manj zamažejo. Tak je pač njihov poklic. Dostikrat sila nehvaležen.

Z GORENJSKE IN DRUGIH PARIKI

Zletal in praznile - II -

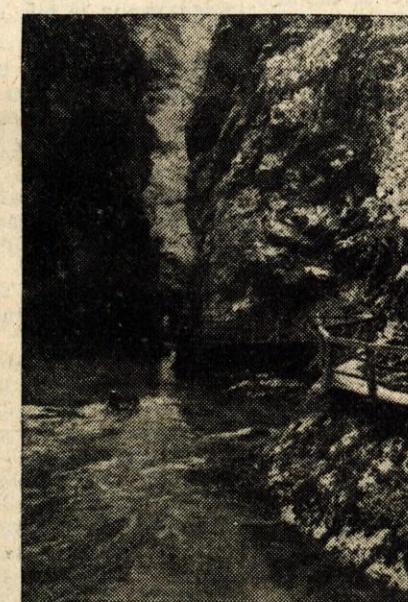
Z GORENJSKE

Izmed premnogih sotesk in divjeromantskih tesni v naši domovini (Zanica pri Kranju, Gorenja Savinjska dolina, Tržiška Bistrica, Gornja Kokra, Iška, Hudu Luknja in dr.) je po izvenrednih prirodnih krasotah gotovo najimenitnejši naš Vintgar pri Bledu.

Vintgar je prav tako znan kot letovišče Bled. Je to divjeromantska, 1600 m dolga, globoka v skale zarita soteska, skozi katero si krči pot rečica Radovina, ki pada ob izhodu preko skalnatega praga 28 m globoko kot slap Sum. Ta padec Radovine je tudi izrabljen za pogon generatorjev v elektrarni pod slapom. Divja in slikovita je ta soteska. Navpične, skalne stene se dvigajo proti nebu, voda hrumi in bobni in se leskeče v tisočih barvah. Pot skozi tesni prestopa z enega brega na drugega po umetno in varno zgrajenih hodnikih in stopnicah. Dvakrat se bregova zblizata prav na tesno. Ta kraj se imenuje Pekel. Skozenj dospemo ob manjših slapovih iz hladnih tesni v odprto dolino k restavraciji Vintgar.

Tesni, skozi katere prihrumi Radovina, so bile dolgo dobro povsem neznanе. Sele februarja 1891 sta skušala prodreti čez skale in bregove gorjanski župan Jakob Žumer in blejski fotograf Lengetporer. Pot je bila skrajno nevarna in težava.

Med mnogimi krasotami naše slovenske zemlje je Vintgar med prvimi. S svojo romantično lepoto prekaša po zatrdu domačih in tujih očividev podobne soteske v Avstriji, Tirolski in Svici. Razlika je le v tem, da znajo drugi narodi vse drugače kot mi izkoristiti svoje naravne lepoty.

SOTESKA VINTGAR —
»MEKA« TURISTOV

37. Poljak hoče skočiti za ubežnikom, a dr. Burger ga zadrži. Pove mu, da mu je ljubše, če je rokovnjač zbežal, kakor bi ga imel zaprtega tu v gradu, kamor počasi lahko vdre cela tolpa, da bi rokovnjač osvobodila.

Spolj sta se dr. Burger in Poljak v mnemih gledale rokovnjačev precej razhajala. Čeprav je bil prvi francoski mair, se mu vendar ni ljubilo vikati glave tja, kjer jo prav take lahke puste Francozi.

38. Poljak pa je bil mnenja, da morajo udariti sami, če Francozi zaradi prešibkih vojaških sil ne morejo.

Ko sta tako že prišla na razgovor o Francozih, se je oskrbnik spomnil, da je Groga naročal, naj brdski pisar sporoči, kdaj Francezje... (naprej Blaž napisal).

Zdaj se posveti mairu. »Prijatelj sesed, to bi pa učniglo biti resnične!«

39. »Kako to mislite?«

»Veste da ste skoraj gotovo zadeli, če sumite, da hočejo Francoze napasti. Brža bo stvar v zvezi z denarjem, saj se je moj pisar prav zadnje dni mudil v Crnom grabnu.«

40. Maire je razložil oskrbniku, da je prišel na to misel, in čimbolj je premljeval, tembolj verjetna se mu je zdela. Takih sitnosti, da bi Franceze ospalili prav na ozemlju, za katerega edevarja en, pa dr. Burger ne bi imel rad. Zato sta sklenila s Poljakom, da je treba sporočiti nevarnost v Ljubljane.